

Canon LO

Een blik op 150 jaar lichamelijke opvoeding

In deze rubriek hebben we de afgelopen maanden aandacht besteed aan de site www.canonlo.nl. Dat is de plek waar alles wat hierover is geschreven te vinden is. In dit afsluitende stukje vooral een bedankje aan alle mensen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de canon.

Redactie: Hans Dijkhoff

Jaar	Titel	Auteur
1862	'Vereeniging van onderwijzers in de gymnastiek in Nederland' De oprichting van de 'Vereeniging' en de onduidelijkheid over de eerste voorzitters	Jan Rijpstra
1871	De eerste afdeling: de 'Amsterdamsche Gymnastiek-Onderwijzers Vereeniging' Afdelingen en gewesten; één van de speerpunten van P.C. Adrian, voorzitter (1871-1910) van de 'Vereeniging'	Kees van Tilborg
1879	De eerste voetbalclub: de Haarlemsche Football Club De spel- en sportbeweging en haar invloed op de lichamelijke opvoeding	Gerben Bakker
1886	'Praktijk der Gymnastiek' De Duits-Nederlandse Schoolgymnastiek: na het 'turnen' van Jahn streven naar eenheid in methode en terminologie	Jaap Tuinenga
1890	Gymnastiek een verplicht vak in het lager onderwijs Lichamelijke opvoeding, wetgeving en politiek: van achterstelling naar een gelijkwaardige positie	Jan Rijpstra
1903	'Correspondentieblad van de Vereeniging van Gymnastiek-Onderwijzers in Nederland' Vakbladen voor leraren lichamelijke opvoeding	Harry Stegeman
1910	'Het Zweedse stelsel van gymnastiek uit het oogpunt van lichamelijke vorming beschouwd' De Zweedse gymnastiek: aanleiding tot een stevige stelselstrijd binnen de vakvereniging	Jaap Tuinenga
1911	'De vrije en gereglemeenteerde gymnastiek voor de lagere school' De Zuidermethode met W.H. Nijsten, 'kunstenaar' in oefenstof	Kees van Tilborg
1912	Kweekschool voor Gymnastiek en Heilgymnastiek DE HALO (Den Haag), al meer dan honderd jaar dynamisch voor lichamelijke opvoeding	John van den Berg
1918	Instituut voor Lichamelijke Opvoeding Van ILO via ALO en Sportontwikkeling naar Instituut voor Sportstudies (Groningen)	Harold Hofenk

1919	Nationale Roomsch Katholieke Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Gymnastiek De katholieke zuil: afscheiding van 'De Zuider' en aansluiting van 'Thomas'	Kees van Tilborg
1920	'Grondslagen voor een Stelsel van Schoolgymnastiek' De Haagse Kweekschool: J.H.O. Reys, P. Dekker en J.P. Penders mixen een kindvriendelijke 'cocktail'	Henk Mijsbergen
1922	'Ausdrucksgymnastik' De muzisch-esthetische stromingen aan de basis van dansante bewegingsvormen	Kees van Tilborg
1924	R.K. Centraal Instituut tot vorming van Leerkrachten voor de Gymnastiek Van CILG via KALO en ALO-Tilburg naar Fontys Sporthogeschool (Eindhoven)	Kees van Tilborg
1925	Academie voor Lichamelijke Opvoeding De Amsterdamse ALO: achteromkijken en vooruitbewegen	Hilde Bax
1929	Stichting Jan Luiting Fonds Uitgeverijen en lichamelijke opvoeding, en een publicatiefonds als eerbetoon aan Jan Luiting, KNVLO-voorzitter (1909-1929)	Wim de Heer
1931	'Bijzondere Schoolgymnastiek' Van 'heilgymnastische schoolcursussen' via bijzondere schoolgymnastiek naar motorische remedial teaching	Corina van Doodeweerd
1932	De Oostenrijkse School in Nederland De vakwereld stelt zich lang open voor het 'natuurlijke turnen' van Gaulhofer en Streicher	Kees van Tilborg
1940	Lichamelijke opvoeding in oorlogstijd LO in 40-45: 'De parel onder de onderwijsvakken'	André Swijtink
1941	Inspectie Lichamelijke Opvoeding en Sport Inspectie LO: tijdgeest en toezicht	Mike Schouten
1945	Een andere kijk op de menselijke lichamelijke opvoeding Over lichaam en geest: de rol van de wijsgerige antropologie binnen de lichamelijke opvoeding	Gertjan van Dokkum

1947	Christelijk Instituut voor Lichamelijke opvoeding De Calo (Zwolle): waarden van verschillen	Bram Donkers
1948	Geert Groenman 'De lichamelijke opvoeding als antropologisch probleem'	Harold Hofenk
1949	Paalbergconferentie Periodieke studiedagen en permanente nascholing	Henk van der Loo
1951	'Het houdingsprobleem in de lichamelijke opvoeding' Het houdingsprobleem in de LO en de bijdrage van J.M.J. Korpershoek, voorzitter (1929-1962) van 'De Nederlandse', aan de ontwikkeling van de lichamelijke opvoeding	Bram Donkers
1956	Examenreglement voor de middelbare akten Het ontstaan en de ontwikkeling van bevoegdheden en examens	Mike Schouten en Kees van Tilborg
1958	C.C.F. Gordijn Provocerend – inspirerend – innoverend	Bart Crum
1959	'Basisleerplan lichamelijke oefening voor het algemeen vormend onderwijs' Leerplannen en basisdocumenten	Berend Brouwer en Chris Mooij
1962	'Geschiedenis van de lichamelijke opvoeding in Nederland' KVLO-voorzitter (1962-1988) J.P. Kramer en anderen publiceren over de geschiedenis van de lichamelijke opvoeding	Servé Retera
1969	Klaas Rijdsdorp Een (bijzonder) hoogleraar lichamelijke opvoeding	Jan Bovend'eerdt
1971	Interfaculteit Lichamelijke Opvoeding De universitaire studie in de lichamelijke opvoeding: een moeizame zaak	Jan Bovend'eerdt en Wim de Heer
1972	Stichting Nederlandse Schoolsport De ontwikkeling van de schoolsport: hollen en stilstaan	Aernout Dorpmans
1975	BOK-project De jaren zeventig: tijd voor vernieuwing	Adri Broeke en Kees Faber
1976	Verbod op de minitrampoline Over zalen, sportvelden, toestellen, ballen, sportkleding en nog veel meer	Baukje Zandstra
1980	'Bewegingsarmoedig Onderwijs' Over de relatie tussen lichamelijke opvoeding en gezondheid	Lars Borghouts en Roel Westerhof
1982	'De gebruikswaarde van bewegingsonderwijs' De bijdrage van Bart Crum aan de ontwikkeling van de lichamelijke opvoeding	Bram Donkers
1983	'Over bewegen en bewegingsonderwijs' De bijdrage van Oene Loopstra, voorzitter van de KVLO (1988-2001), aan de ontwikkeling van de lichamelijke opvoeding.	Gert van Driel
1986	'Naar een geïntegreerd beleid voor lichamelijke opvoeding en sport' De veranderende relatie tussen lichamelijke opvoeding en sport	Harry Stegeman

1993	Kerdoelen voor lichamelijke opvoeding in het basisonderwijs en de basisvorming Voorschriften vanuit de overheid voor het lesprogramma	Berend Brouwer en Chris Mooij
1995	Wet Educatie en Beroepsonderwijs Bewegen en sport in het middelbaar beroepsonderwijs	Bert Boetes
1998	LO keuze-examenvak in het voortgezet onderwijs Mogelijkheden tot verdieping in het voortgezet onderwijs	Berend Brouwer en Chris Mooij
2000	'Belang van bewegingsonderwijs. Over legitimatie en algemene doelstellingen van het schoolvak lichamelijke opvoeding' De bijdrage van Harry Stegeman aan de ontwikkeling van de lichamelijke opvoeding	Hilde Bax
2001	Leergang vakbekwaamheid bewegingsonderwijs via Pabo Het basisonderwijs en de vakleraar: een voortdurende strijd om kwaliteit	Marco van Berkel
2005	GYM MOET De KVLO op de bres voor de positie van de lichamelijke opvoeding	Truus van der Gugten
2006	HAN-ALO Na ruim een halve eeuw de zesde lerarenopleiding lichamelijke opvoeding (Arnhem-Nijmegen)	Tjeerd de Jong
2007	Register Leraren LO Groeiende aandacht voor de professionalisering van de leraar LO onder Gert van Driel, KVLO-voorzitter (2001-2010)	Hilde Bax
2009	SLO ontwikkelt Freesport Hoe de praktijk van de lichamelijke opvoeding in de loop der tijd verandert	Maarten Massink

Overige personen die medewerking hebben verleend

- Prof. em. Roland Renson (FaBeR, KULeuven): beschikbaar stellen van de diatheek.
- Magda Spierenburg (bureau KVLO, Zeist): administratieve ondersteuning.
- Karlijn de Jonge, Karen de Boer, Ivo Koschak (ARKO Sports Media, Nieuwegein): ontwerp en productie website.
- Pieter Cornelissen (Fontys Sporthogeschool, Eindhoven): beschikbaar stellen fototheek.
- Hans Dijkhoff (Hoofdredacteur De *Lichamelijke Opvoeding*): beschikbaar stellen fototheek.
- André Kruiswijk (CALO Windesheim, Zwolle): beschikbaar stellen fototheek.
- RIVM: beschikbaarstellen fotomateriaal.
- Ineke Dijkstra (e-mail: info@into-balance.nl) en Platform Bewegen en sport (www.platformbewegenensport.nl): beschikbaar stellen fotomateriaal.
- Peter Heij, Max Koops en Herman Verveld: bijdrage aan de tekst van venster 1903 ('*Correspondentieblad*').
- Luuk Sietsma: foto's Carl Gordijn (copyright: Stichting CCF te Zwolle).
- Annemiek van Dooren, Miep Heutz, Ans Kremer, Hilde Küpfer, Joke van Zeijl en Wladimir Donse: bijdrage aan de tekst van venster 1922 ('*Ausdrucksgymnastik*'). ◀

Contact:

redactie@kvlo.nl